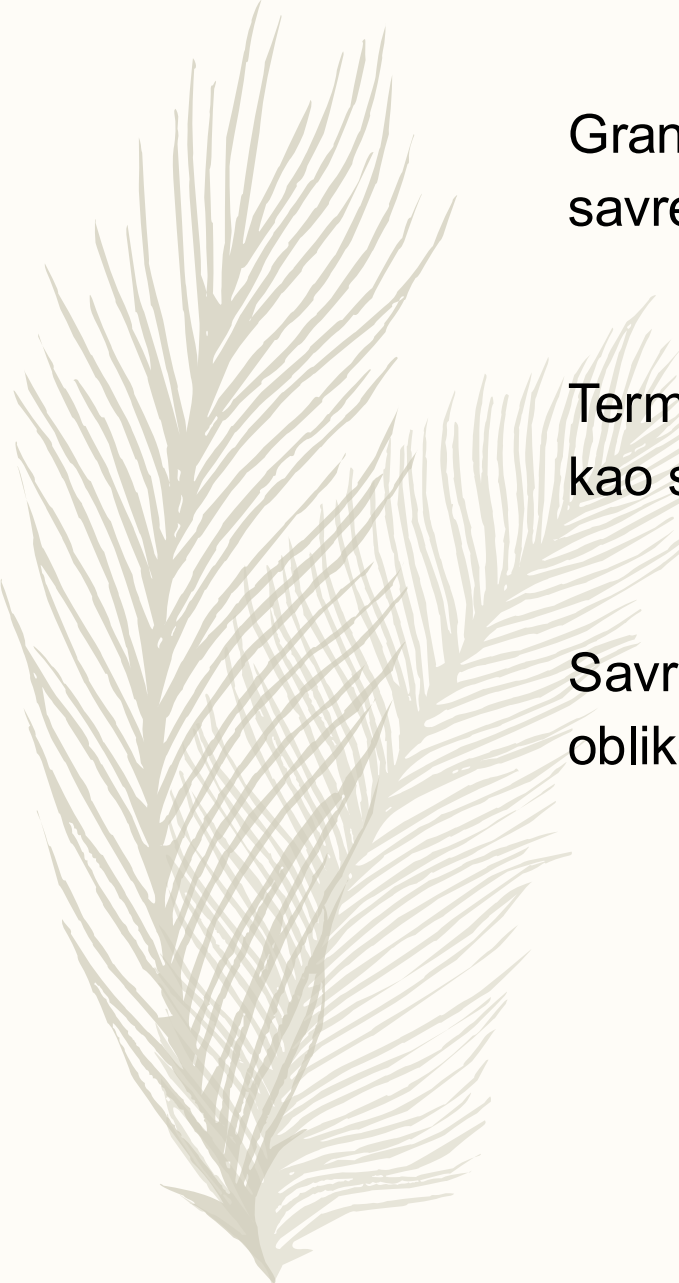

GRANIČNI POREMEĆAJ LIČNOSTI I GEŠTALT TERAPIJA

Edukant: Milijana Lazović

Mentor: Dragana Ilić

Oktobar 2025.

Granični poremećaj ličnosti (GPL) predstavlja sve češći izazov u savremenoj psihoterapiji

Termin „granični“ potiče iz perioda kada se poremećaj posmatrao kao stanje između neuroze i psihoze

Savremeno viđenje: konflikt u emocionalnim i relacijskim granicama; oblikovan ranim iskustvima i savremenim društvenim pritiscima

- GPL kao poremećaj kontakta sa sobom i drugima
- Fragmentisan i impulsivan **kontakt** – izazov i prilika

„Dijagnoza nije etiketa, već proces razumevanja načina na koji osoba uspostavlja kontakt“ — Jontef (1993)

- Čest komorbiditet: anksioznost, depresija, zloupotreba supstanci
- Cilj: integracija konflikata i stabilnost kroz siguran odnos

Kako nastaje granični poremećaj ličnosti?

Rani faktori

- Trauma u detinjstvu (zlostavljanje, zanemarivanje)
- Hronično nestabilno porodično okruženje
- Nedostatak emocionalne sigurnosti i podrške
- Genetska i biološka ranjivost

Dodatni faktori

- Poteškoće u razvoju identiteta
- Nezdravi odnosi u adolescenciji i odraslom dobu
- Negativni obrasci mišljenja (osećaj praznine, napuštenosti)
- Socijalni stresori

Osobe sa GPL-om istovremeno teže bliskosti i boje se gubitka sebe u odnosima

Potiskuju prava osećanja i prilagođavaju se drugima

Identitet se žrtvuje radi prihvatanja

Trpe u nadi da dobiju ono što su u detinjstvu izgubili: prihvatanje i autentičnost

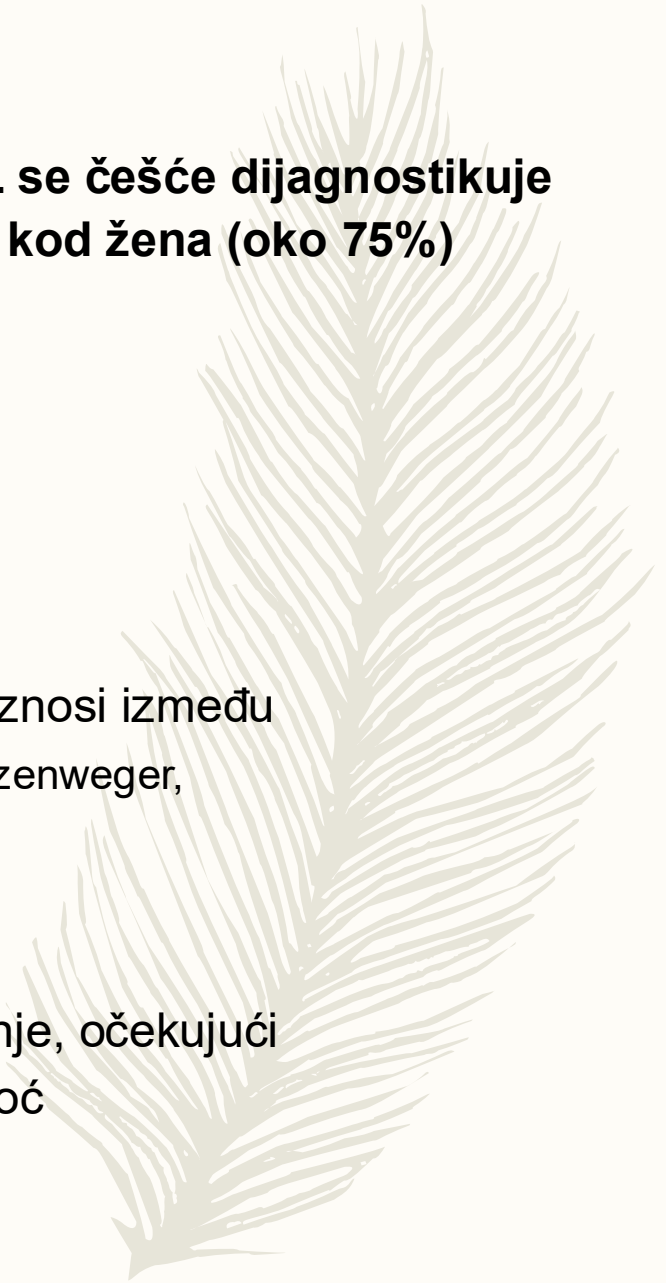
Kernberg (1975): Trauma remeti sliku o sebi i drugima, što vodi do splittinga, crno-belih emocija, unutrašnjih konflikata i nestabilnosti.

**GPL se češće dijagnostikuje
kod žena (oko 75%)**

Prevalencija graničnog poremećaja ličnosti u opštoj populaciji iznosi između 1,6% i 5,9%, što se smatra relativno visokom učestalošću (Lenzenweger, 2008)

Osobe sa ovim poremećajem probleme često vide kao spoljašnje, očekujući promene u okolini, zbog čega retko samoinicijativno traže pomoć

Klinička slika

Nestabilni međuljudski odnosi

*„Nisam joj odgovorio na poruku dva sata.
Kada sam došao kući, već je spakovala
stvari i rekla da zna da ću je ostaviti“*

Strah od napuštanja

Impulsivnost

manifestuje se kroz rizične i samodestruktivne radnje, često kao pokušaj regulacije unutrašnje praznine ili emocionalnog bola

„Osećala je emotivnu oluju - bes, prazninu i strah od napuštanja. Kada ju je partner ignorisao, impulsivno je posekla ruku da ublaži bol. Nije želela da umre, već da zaustavi kaos u sebi.“

Samopovređivanje i suicidalna ponašanja

ne izražavaju nužno želju za smrću, već pokušaj ublažavanja emocionalnog haosa

Emocionalna nestabilnost

uključuje nagle i jake promene raspoloženja koje se teško kontrolišu i dovode do kriza

Hronični osećaj praznine - predstavlja trajnu unutrašnju nelagodnost koja otežava uspostavljanje emocionalnih veza

Nestabilan identitet - ogleda se u iskrivljenoj i nesigurnoj slici o sebi, koja je pod snažnim uticajem okoline.

Intenzivan bes - teško se kontroliše, često se izražava kroz impulsivne postupke jer im je teško direktno ga pokazati

Paranoične misli i disocijacija javljaju se pod stresom kao privremeni odbrambeni mehanizmi. Mogu uključivati depersonalizaciju, derealizaciju i halucinacije

A stylized, light green feather graphic is positioned on the left side of the slide, extending from the bottom towards the top. It has a central rachis with many fine, radiating barbs.

Terapeutske kompetencije u radu sa klijentima sa GPL

Ključni elementi uspešnog rada (*Lobb, 2013*):

- Siguran i pouzdan terapeutski stav
- Fokus na „ovde i sada“
- Zajedničko kreiranje stvarnosti
- Podrška u emocionalnoj regulaciji
- Korišćenje kontratransfera za dublje razumevanje

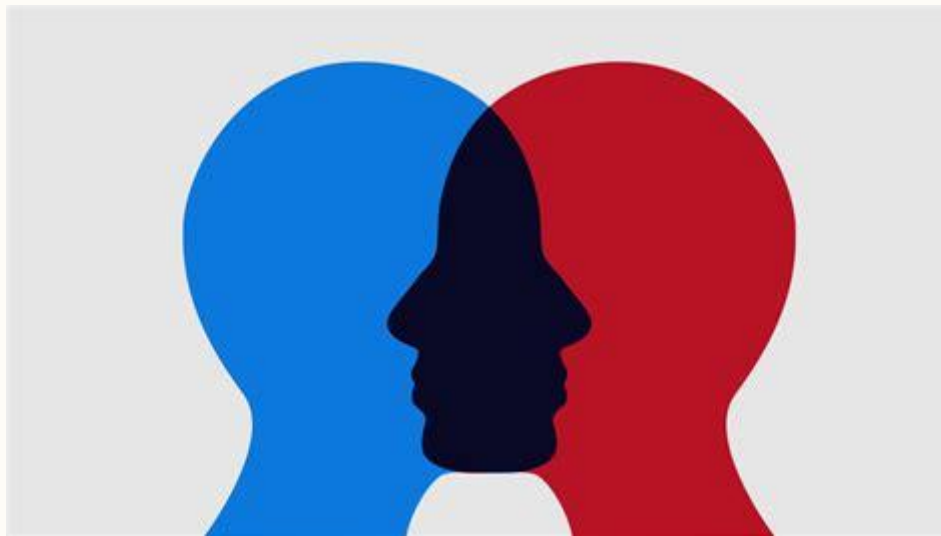
Zaključak

- Granični poremećaj ličnosti je jedan od najizazovnijih u psihoterapiji, i jedan od onih koji najviše traže empatiju, strpljenje i razumevanje
- Geštalt terapija ne forsira promenu i ne „popravlja klijenta“, već gradi siguran prostor za autentičan kontakt, svesnost i integraciju selfa
- Terapeutski odnos je osnova procesa – kroz topao, dosledan i prisutan kontakt klijent postepeno razvija stabilniju sliku o sebi

Za kraj – podsetnik na ljudskost

*„Ne traže pažnju. Traže pomoć.
Ne manipulišu. Bore se.“*

Hvala na
pažnji
